

РОБОЧИЙ НАРОД

ROBOTCHYJ NAROD

THE WORKING PEOPLE

ПОРЯДКОВЕ ЧИСЛО 236.

ОРГАН УКРАЇНСЬКОЇ СОЦІАЛ-ДЕМОКРАТІЇ В КАНАДІ.

REGULAR NUMBER 236

РІК VII.

Ч. 13

СЕРЕДА 31 МАРТА 1915.

WINNIPEG, MAN

MARCH 31 WEDNESDAY 1915.

No. 13.

VOL. VII

НОВИНКИ.

Арештоване старої російської соціалістки.

Париж, 20 марта. — Веру Фігнер, одну з найстаріших і найбільше відомих російських соціалісток, арештовано у Унгені, близько румунської границі, хотів її брат, артист, дістав був для неї від міністра внутрішніх справ дозвіл вернути до рідного краю із Швейцарії.

Вера Фігнер має тепер 74 роки. Російська поліція мала її під дозором, від коли її випущено із Шліссельбургської кріпости, де відбувала кару 20-літньої тюрми за участь в забордованню царя Олександра II.

Які втрати понесла Галичина і Російська Польща.

Берлін. З Кракова доносять, що війна наробила в російській Польщі і Галичині шкоди на 6 мільярдів корон (1,250,000 доларів).

В Галичині погинуло 100 міст і 6,000 сіл, а з того 250 сіл знищено до тла. Москалі зрабували в Галичині 800,000 коней, 500,000 штук рогатої худоби, а також збіжжя і т. д. В російській Польщі є знищених або ушкоджених 200 міст і 9,000 сіл.

Кароль Лібкнехт на боевм фронті.

Соціал-демократ Карл Лібкнехт, вісний своїми виступами проти війни, зівстав покликаний до війська і його відіслано в одно з найнебезпечніших місць боевого фронту в Альзатії.

Такі поголоски вже були пущені кілька разів, однак опісля оказались неправдивими. Тепер се доносене прийшло з Берліна. Се значить, що правительтво конечно рішило позбутися „непокірного“ соціал-демократа і лятого післало борця за міжнародну солідарність на поле братнього морду.

56 майнерів присилано снігом.

З Ванкуверу доносять, що в неділю о півночі усунував сніг з гори над майною Братанія, около 20 миль на північ від Ванкувера і захопив будинки, де спали майнери, та зруйнував їх. 56 майнерів стратало жвте а 22 було поранених.

Італія і війна.

Правительственный орган в Італії, „Мессагеро“ в пе-

редовій статі заявляє: „Невтральність і приятельські переговори до нічого не можуть допровадити в теперішній хвилі.“

Се заявлене правит. органом уважають певним доказом того, що Італія находити ся на передодні війни.

Із Риму за послдні два дні вишло 3000 Німців і Австрійців. Потяги в Милана і Венеції переповнені тими утікачами, котрі боять ся, щоб виповіджене війни не захопило їх в неприятельській території.

500 арештованих в Онтеріо.

В Капускинг в північній Онтеріо є 500 воєнних в'язнів, між якими є 140 Турків, а решта Австрійці. Вони вичищують землю, рубають дерево і т. в. Їм платять денно по 25 центів, а всіх їх стереже 150 жовнів.

НА ВІЙНУ А ПОТІМ ВСІРУ МОГЛИ АБО З ТОРВОЮ ПО СВІТІ.

Російський реворістам не потрібно іхати на війну, не длатого, що вони російські, лише тому, що війна є найстрашнішим злочинством у світі. На війні убивають, калічать людей, не тільки „чужих“, але по приказу генералів і полковників, за одво слово, розстрілюють і своїх.

Нам війна не потрібна. Навіть сам Христос наказував людям жити у мирі. Війна потрібна королям та царям. Нехай вони самі виходять на п'ястуки.

Нас кличуть на бій з „ворогами“, чи може німецькі і австрійські робітники і селяни наші вороги?

Наші вороги — царі, копони, буржуазія, капітал. З сям треба борсти ся і з сям ми ще поборнмо ся.

Д. Гр.

ВРАЖІНЕ З МОНТРЕАЛСЬКОГО ПРЕДСТАВЛЕНА.

Дня 13-го лютого с. р. театральний кружок відділу У. С. Д. П. в Монтреалі відіграв драму в 5-ох діях, „Оцінський-Потоцький“.

На представлене привбуло звик 1000 осіб. Представлене випало дуже красно. Воі аматори виконали свої ролі так, як би то були актори — скажу — львівського театру. Се є найкращим доказом, що відділ У. С. Д. П. в Монтреалі розвиває дуже гарно, що його члени можуть виконати і найтрудніші театральні штуки.

Також треба признати, що українське робітництво інтересує ся українською

штукою, для котрого належить ся також велика пошана.

І. Ар., учасник.

Великодна легенда.

Христос зник з гробу! Настав великий переполох між книжниками, фарисеями і мінйялами.

Що? кричали книжники і фарисеї, той що вяслював народова наші брехві, він не вмер, він утік з гробу, щоби дальше нас пересладувати. Той що не мав пошани до грошей, до власти, що не знав різниці між тим, хто має, а тим, що не має, він має далі волочити ся по світі і ворохобити нарід против нас, кричали мінйяли гроша. Як його назад зловати? патали всі з перестрахом.

І встав найславніший крутар між книжниками і сказав: Ми його не зловимо, хотай він буде далі волочити ся по світі і ворохобити народ. Він сказав до своїх учеників: я буду на віки з Вами; знова нїшим разом сказав: як побачити голодного, жаждушого, нагого, то щоби есте знали, се буду я.

Настала велика рада між книжниками, фарисеями і мінйялами гроша, як оборонити ся перед Христом, коли він є вічний і коли він є в кожнім голоднім і нагім.

В кінці сказави наймудріші між книжниками і фарисеями і хто стане против нашої брїхні, се Христос, того вбити!

А мінйяли грошей сказали: голодний і нагий — се Христос. Се наш ворог, його мучити!

І продовжили ся муки Христові аж до наших днів. Через дві тисячі літ лувне по світі оден великий войк битих і мордованих за правду. По цім свїті стоїн голодних і нагих в рабській службі мінйялів гроша.

І що дня терять Христос в тюрмах за правду і що дня розпинають Христа на панських ланах і векоди там, де куєт ся золото для мінйялів гроша.

Книжники стали ще більшими крутарями, як за жидівських часів.

Настали фарисеї ще більші лицеміра, як за часів Христа. Мінйяли гроша стали ще більше жадібні гроша, як ерусалимські. Щоби не пізнати, що вони вороги того, що шукав колись правди, що був голодний і нагий, прибрали вони імя Христос на себе.

І в імени Христа мучать тах, що шукають правди, як Христос; що голодні і нагі, як Христос. І терпіна

На сплату довгу „Роб. Народу зложили:

Збірка т. М. Новака в Тімміно, Онт. \$30.00 зложили слїдуючі товариші: по \$5.: Дм. Вальон і Дм. Рубанець, по \$2.50: М. Матїв, Ян Матїв, по \$2: Лу Влагий, Дм. Плецан, по \$1.: К. Войчук, І. Скрета, І. Грицик, М. Благий, С. Кравець, по \$1.60.: М. Новак, по 50 ц.: І. Вобі, В. Красевич, С. Новак, А. Копецкі, В. Падлюк, І. Крамарук, по 35 ц.: С. Якович, по 30 ц.: С. Зутнікович, по 25 ц.: І. Філюк, Мері Дацька, К. Топольницький, Coal Creek, В. С. збірано у т. Маркевича \$5.00. Зложили слїдуючі: по 50 ц.: І. Маркевич, М. Пунак, В. Кульчицький, І. Турк, В. Чипіль, В. Ковальчук, А. Шмїдт, Д. Мойсок, по 25 ц.: І. Бортяк, М. Міхайлюк, Т. Шлемко і С. Максильнан. Antelope, Sask. І. Воднар 50 ц. Vegreville, Alta. Д. Касіян 50 ц.

Христа на світі не перестане аж доти, доки всі що шукають правди, і голодні і нагі, не пізнають, що теперішні книжники, фарисеї і мінйяли гроша, се вороги Христа, се їх вороги, що треба закінчити з ними боротьбу розпочаву Христом, а тоді перестануть муки Христа і настане царство.

Подав Л. З.

Привіт Східній Конференції від Зах. Окр. Комітету.

Зах. Окр. Комітет радо витає конференцію східних Товаришів і бажає їй успіхів для добра нашої партії, над визволом працюючих мас пролетаріату.

Отже Товариші! Старайтесь, щоб Ваша конференція принесла певні користі для нашої У. С. Д. П.; радьте щиро над піднесенем нашого партійного руху і намого партійного органу „Роб. Нар.“

Як Вам відомо, ми маємо на Заході свій Зах. Окр. Ком., котрий стараєт ся всіма силами зміцнити рух партійний на Заході і рівночасно втягнути наш орган „Роб. Нар.“ з довгу.

Таксамо Ви, Східні Товариші, старайтесь ровнувати соціалістичний рух на Сході і спільними силами сплатити довг „Роб. Нар.“. Во згода буде, а не згода руїнує.

Товариші! Старайтесь, щоб те, що Ви ухвалите на своїй конференції, принесло

партії моральну і матеріальну користь, за що буде Вам честь і слава.

Зах. Окр. Ком.
П. Баранюк
секретар.

Огірки! Огірки!

Найліпші і наймачнійші квашені огірки купуйте в нас. Ми маємо 50 бочок найліпших огірків і продаємо по 50¢ пейто, котре перше коштувало по \$2.00. У Вінніпегу доставляємо до всіх мешкань.

Адреса наша:

Atrubin & Co.
390 Selkirk Ave.
Winnipeg, Man.
PHONE ST. JOHN 1933.

ДВА РАЗИ ОЖЕНИВ СЯ!

Просьв. Драм. Т-во ім. М. Заньковецької відіграє в суботу дня 10. цвітня с. р. у Квінс — театри на Селкірк Аве. чудову драму в 4 діях п. з.

„ДВОЗЖЕНЕНІ“
А. Л. Суходольського і В. Д. Зубкова з сьпївами і танцями.

Початок о год. 8.30
Вступ: 50, 35, 25, 15 цт.
Сю пїтуку грає ся перший раз у Вінніпегу.
Приходїть всі і других приводїть.
Частий дохід призначений на бібліотеку товариства Заньковецької.

КОРИСТАЙТЕ З НАГОДИ БО ЧАС КОРОТКИЙ!

„Робочий Народ“ тепер коштує лише \$1.50 на рік і кожний предплатник новий або старий по присланю \$1.50 одержать слїдуючі книжочки даром вартости 50¢:

КАЛЕНДАР „НОВИЙ СВІТ“ на рік 1915, ціна 20с.
НАШ ПРОМЕТЕЙ збірка Поезій 10с.
КОНЕЦЬ СВІТА Е. Гудайло 10с.
АМЕРИКАНСЬКИЙ РОБІТНИК сценічна картина з амеріканського робітничого жити 10с.

Ся знижа трєває лише до 20 цвітня с. р.
Адресуйте так:

ROBOTCHYJ NAROD

BOX 3658

WINNIPEG, MAN

„ROBOTCHYJ NAROD“ (THE WORKING PEOPLE)

The official organ of the Ukrainian Social Democratic Party, Affiliated with the S. D. Party of Canada.
THE ONLY UKRAINIAN SOCIALIST PAPER IN NORTH AMERICA
Published weekly by THE EXECUTIVE COMMITTEE OF THE U. S. D. P. OF CANADA
Pritchard & McGregor Winnipeg, Man.
Subscription \$2.00 a year.

ЧИТАЙТЕ! ЧИТАЙТЕ!

„Робочий Народ“ одинокі соц. дем. часопис для цілої Америки; она одна дає те знання яке повинен мати кожний працюючий класово свідомий чоловік. Хочеш знати, як здобути кращий лад на світі, то читай все „Робочий Народ“

„Робочий Народ“ коштує на рік лиш два долари а адреса до него є:

„ROBOTCHYJ NAROD“
Box 3658 (Sta. B.) Winnipeg Man

Канадійські Образки. Упадок лібералів.

Партія, котра хоче існувати має мати програм рішуче протиліжний програмі ворожих партій.

Кожна котра партія каже, що її точки програму подібні до точок ворожої її партії, але „кращі“, та така партія сама собі виголосила вирок смерті. Се є завжди „а-бе-це“ політичної науки, але в житті часто-густо трапляється, що на такій дурниці зомляють собі карки великі політики.

Таке тепер сталося в канадійській ліберальній партії.

Раніш, мовляв, перед 7 роками канадійська політика крутилася коло двох центрів: „Сіпіара“ і „Грендтронка“

Тоді прихильники „Сіпіара“ були консервати, а прихильники „Грендтронку“ ліберали.

Ліберали мали в своїм програмі чисто канадійські націоналістичні тенденції і відхилення з Американськими Сполученими Державами.

Консервати оголосили себе імперіалістами, назвали лібералів зрадником Вел. Британії і повалили їх при виборах в 1911 р.

Втративши з рук домініальний уряд, ліберали ніяк не годні тепер висувати такого програму, щоб могли ним поквитатися сміливі виборці. Цивілені політикою „ресіпроситі“, вони поробились запеклими авліськими націоналістами, незважаючи на те, що і канадійсько-го населення не є авліського походження. В своїх варіантських нападах на „дво-мовні школи“ відганяють від себе українське і французьке населення. А в щирість їхньої агітації за право відлику, ініціативи та референдум ніхто не віре, бо колиб ліберали хтіли, то мають нагоду запровадити ці права в Саскачевані і Альберті. А чому не роблять?

Але цілковито себе знищили ліберали на політиці в війну.

Коди консервати виступили за війною, то лібералам треба було виступити проти війни. Тоді-б наряд розумів різницю між сими двома партіями. Ні, є прихильники політики дужче настроєні войовничо, як самі консервати.

— Сто тисяч війська! кричать консервати. — Зробити асентурок і вилати усіх мушкін на війну! напавляють ліберали.

— Тепер нема партій, але усі Бритійці! бьють ліберали.

Ліберали були партією капіталістів, котра була ворожа капіталістам в консервативній партії. Колиж тепер після заяви лібералів „уої Бритійці“, се значить що інтереси обох сих капіталістичних сторониць однакові. А воли однакові, то вони не потребують двох партій.

Консервативна партія пануюча, вона вбрала під свої крили усіх капіталістів, а редактори в ліберального табору кричуть, що вони попровадять те, що роблять консервати „ще ліпше“.

„Давай горобця в руки, а не обидуй лебедя в небі,“ відповідають капіталісти збранкотованим політикером.

Ще недавно ліберали мали поверте у фермерів за отворене границь. Але ліберали зрадили фермерів, бо скорше топер лібералови зник здубені, ніж він скаже хоч слово про отворене границь.

Ліберали перестали бути дійсною партією опозиції. Іхне місце тепер має займати дійсно опозиційна, дійсно народна партія — партія революційного пролетаріату: Канадійська Соц. Дем. Партія!

Домініальні вибори.

Час від часу появляють ся в ліберальних часописах непокоюча вістка про те, що консервативний уряд хоче розважати домініальний парламент: оголосити вибори.

Тижень тому вже було виравно скавано, що домініальні вибори мають відбутись в червні с. р.

Важане консерватів розписати вибори ліберали звуть нерозумним і негактовним.

Нерозумним тому, що в Канаді є багато виборців Німецько-Австрійського походження, котрі можуть зобрати свою власну партію і дістатись до парламенту.

А негактовним тому, що ліберали залишили опозицію ради провадження війни під гаслом: „Нема партій — уої Бритійці!“

В діяності слова лібералів треба розуміти трохи ширше.

Ніхто в Канаді і не снить про „Німецько-Австрійську небезпеку.“ Ні, під сим треба розуміти робітничу класу, котра є ворожа війні і колиб тепер розписали вибори, то багато соціалістів дісталося б до парламенту.

Сю небезпеку ліберальні шмати замостують папірцями, на котрих друкують: „Не оголошуйте виборів, бо в Канаді є люда ворожі війні.“

З другого боку Ліберали боять ся виборів, тому, що не мають в чим вийти перед виборців. Не мають жадного програму!

Се бачуть консервати і коли вони дійсно оголосять тепер вибори, то се буде смертельний погром лібералів.

Але і консерватам має піти як з „Петрового дня.“ Не консервати мають зобратити ліберальні крісла, але соціалісти і всі прихильники мира і праці!

І коли консервати вагають ся в виборами, то тільки власне тому, що не певні в боку робітничої класи.

І власне тому, що буржуазія боїть ся виборів, бо боїть ся народу, — ми маємо натиснути на уряд, щоб домініальні вибори відбулись сего літа, а тоді побачимо, чи хоче канадійський робітник і фермер платити річно по \$50 податку з свого мізерного варію на те, щоб капіталісти панували в світі убийством і провокацією.

Програм консерватів.

Сего року консервативна партія має слідуючий програм:

- 1.) Замкнене границь від чужиницького дозову; як вони звуть „протекційна політика“.
- 2.) Розширене хатнього виробу. „Made in Canada“.
- 3.) Пошуковане заграничних ринків для Канадійського виробу.
- 4.) Набір і відслане війська на війну.

З сего програму видно, що консерва стоїть на боці грубого капіталу, віддаючи йому на поталу робітництво і фермерство Канади!

Замкнене границь — се дорожнеча в Канаді. Хатній вироб та заграничні ринки — грубі виски богатырям.

А робітникам полишиям без роботи — ретімента, куля і смерть героя.

Вачучи неорганізованість робітництва і фермерства — капіталісти без встиду виставляють перед людськими очі такий програм, за котрий гірбо ополутували, колиб наряд розумів їх підлі бізнес під покривком високих ідей патріотизму.

Але їхні підлости мають лише зміцнити наш соціалістичний рух!..

Бізнес на патріотизмі.

Під гасла патріотичних криків канадійської капіталісти роблять нечистий бізнес.

Насамперед використовують мобілізацію війська. Капіталісти кожної провінції друкуть, ся як пси над кісткою, щоб в їхній місці відбувалось муштроване і концентроване війська. Пару тисяч годин робітників вібраних з улиці до війська треба вбрати, озброїти і перевезти пару місяців. Се сотки тисяч доларів!

А їхній тато консервативний уряд лиш вогневу: „Не дріть ся усім щось перепадає.“ І перепадає.

Робітник, запалений воєнними кличами, несе свою голову на смерть, а богачі роблять на його кістках шалений бізнес!

Спродують вогнилі черевники та перележане убрание, вогнилі вітували, віржавіле залізе.

— Вільше війська! кричуть богатырі. Людськість пішла в кут! Капітал скынув в своєї морди машкару і жадає висків і крові, висків і крові!..

„Made in Canada.“

Недавно консерва розписались за імперіалізм, але тепер вилало з мішка.

По цілій Канаді буржуазія кричить: „made in Canada!“ Кипуйте тільки ті річи, що зроблені в Канаді,

Консервативний уряд котрий є тепер слугою австрійських фабрикантів робить усе від него залежне, щоб позамикати границі Канади і не допустити сюди чужого краму, обкладаючи його високим податком.

Навіть свою „mother country“ здурнали.

Користаючись що Англія-окручена війною і мусть стояти Канаді в ласку, наші „патріоти“ обложили високим податком уої річи, що йдуть до Канади з Англії.

Не забувають єї дурисвіти в той час грабунку милити очей і робітника —, що їхня політика „made in Canada“, політика „домового виробу“ дасть веробок і протетаріатова. Але тим часом жите дорожшає, капіталісти друкуть за крам що хочуть, не боючись позакравей конкуренції, а робітництво здикає з голоду без жадної наді на полекшу в близькій будучині.

У „made in Canada“ лежить небезпека війни Канади в Сполученими Державами. Во капіталісти Спол. Держав, бачучи, що їхній крам не допускаєть ся до Канади, постарать ся рочинити собі сюди двері канонами, як се авчачайно водить ся в сім грабівничім світі.

Пожди при

Коли хочеш накид ся. Найбільше закидів, твої уста слухаєм, а дить. То оплачує ся к довог ти даєш ся дурити. Ми бачимо, що воно коли ти маєш невдоволення, се не пошкодить тебе.

Але не накидай ся що соціалізм є!

Соціалісти є звичай сам. Соціалізм є систем лежуть, або будуть при цілого світа. Соціалізм і жєнщин, або буде влі ах, то є ва тяжко питати закім не пізнаєш, що є.

Тепер ми жємо ш

До одиниць належ

тори і други великі під уживати. Ми уживаєм терміна не є преспособ до ровпорядимости в с

оціям. Результат є та ки заледви що на жите вони занимали наші м

станемо безсильними.

Диктуючи нам ус

Вони усе обчисли

жить за роботу. Ми не

поваяє ти сам те знає

Люди все бідують, в

ючих. Ми зустрі

нійші спромози на жите

знаємо, що воно так є

провадять людей до в

ці, до самоубійства. Б

оє.

Капіталізм однак

Соціалісти змінили

нокий опієті на се є, а

Замість того, що в ка

властителями, ми мує

му, де всі будуть влас

ці диктують, мають

будуть мати рівну оид

одному рівну спромоз

ково ліпшу.

Всім однакова сп

чуть! Сеє, що ти хоче

Ми не хочемо „ді

від другої людини тая

хочемо стати богачами

від правдивого соціал

бі тої ідеї.

Соціалізм стоїть

Соціалісти вимаг

свої руки тоді,

цілісти кажуть, що

від року, продукуват

регулованого неробя

капіталістом і є прок

рають на те, щоб ми

один не був значно б

Тепер-жє бідність є

отвом другого; а бог

єє бідність другого

Л. Мартов.

Вляса проти кляси.

(З оригіналу російського переклада Микола Велічко.)

„Хто ви?“ — питає соціалістів народ.

З одушевленем прислухуєть ся нашим

оправам, з подивом глядять на нашу бор-

бу. Що за сила видала на світ тих людей,

котрі не узяють того, що до тепер призна-

ла „святим“ католицька церков? Яка чу-

десна сила жєне їх в борбу зі всіма тими,

котрі держать в своїх руках власть?

Не чія будь вля видумка виввала їх до

борби за жите! Не йдуть вони до борби за

добро одиниці — їх борба — се діло вели-

кого працюючого люду — се ідеал кожного

пролетаря!

Товариші, не всі прийшли ми до соці-

алізму однаковим шляхом! Не одному з нас

в диточих літах нужда опівала смертну пі-

сню! В теплі і нестощах перевів другий

свої літа. Пригляньмоє добре людському

життю: Один гуляє по волі й за світ не

на зродила в народі соціальну борбу. — Та

причина — се житеві услія робочої класи.

Відність, нужда — проклятеє сучасно-

го людства — от причина, що зродила в

народі соціальну борбу! Нужда, що гнетє

думку чоловіка, придаєє його чувство

кземлі — та нужда зродила ті стремління

той протест, котрий голосять днес соці-

алісти.

Та нужда зродила винніні страждання

люду, ошалічила міліони людських сер-

дєць, слезами залила безкрай світ і кровю

завзначила кожний крок чоловіка. Та нужда

наповнила тюрми, спонукала міліони мо-

лодох, невинних лівочих сердець віддати

себе на поталу — стати в ради проститу-

ції. Вона троїть літа молодців, а вкорочує

літа старцям. Та нужда замінила нашу

землю в заклад, де відбуває ся „плач і скре-

піт зубів!“ Вона зділала людей ворогами

друг-друга!

І та власне нужда зродила в головах

„Віна проти нужди! Віна проти все-

го, що давить, гнетє, калічить і озвіряє

чоловіка!“ се клич, котрий звиває до злуки

соціалістів цілого світа!

Віна проти нужди!

Но нужда нужді не рівна! Вминувши

ні була нужда, проти котрої було одно оред-

ство — неустрашима праця! Але і се не

помогало в біді. Одно нешастє доці, позу-

ди, віна, холера — змїтали до чиста пло-

ди довоглітної праці.

Праця чоловіка лєдві що дозволяла

на жите! Проти такої нужди люди були

бєскальні і вони казали, що вона „від бо-

га!“ т. є від сліпих сил неваної природи!

Але часи минають! Фізична праця мі-

ліонів людей обмежуєть ся на малій скіль-

кості. Місто рук — приходить електрика,

пара, являють ся телеграфи, желїзницї. А

в парі в сям бідність триюфує в таким сте-

пені, якої не знали минувші літа! Міліони

здорових робітників не знає де шукати ку-

ла, а сотки тисяч жєнщин з розпуки

мусять продавати своє тіло! Мала дитина,

котра лєдві-лєдві вміє пару слів скавати

і та вже зазнала „богом сотвореного гар-

ду“. А нужда з кожним днем ростє чим раз

більша та страшнійша для тої верстви лю-

дства, котра витворює всі богатства світа!

Спитайте себе самі, де причини вашої

бідности, де корінь нужди, плачу та стра-

дань ваших жінок та дітей? Довго не на-

думуючи ся ви самі знайдете ті причини.

Так знайдете, бо всі знаємо, що тими при-

чинами є: 1.) бєвмірна праця, насїдком

того чоловік занєпадає на здоровля, 2.)

мала винагорода за ту працю!

Довгий і тяжкий труд мучить чолові-

ка і в молодих літах робить його невідним

до дальшої праці — робить його інвалідом.

Заробок чоловіка є так малий, що лєдві

вистарчить на окремне прожитте. Однак і

тут чоловік не знає, що завтра буде. Його

занятє не забезпечєє рав на все і кожний

знає, що часть свого життя він є посвя-

ченній жити в нужді, клопотах та горю.

Значить: тоді він бєз праці, а матеріальної

помочі не має.

В давнині люди були бідні, но вікоми

Пожди хвилючку приятелю!

Коли хочеш накидатись на соціалістів, то накидайся. Найбільше закидів, які ти зробиш, були вложені у твої уста слухачем, або читанем, але се нічого не шкодить. То оплачує ся комусь дурити тебе так довго, як довго ти даєш ся дурити. Ми не журим ся за соціалістів. Ми бачимо, що вони є дуже гарними людьми; але коли ти маєш невдоволене до них, так продовжай далше. Се не пошкодить соціалістам, але може допоможе тобі.

Але не накидайся на соціалізм, поки не узнаєш, що соціалізм є!

Соціалісти є звичайні мушцими і жінками, як й ти сам. Соціалізм є система товариства, до якого належать, або будуть належати всі мушцими і жінками цілого світа. Соціалізм або буде добрим для тих мушцими і жінками, або буде злим для них. Однак в обох случаях, то є за тяжке питання для тебе і тому не критикуй, закїм не пізнаєш, що соціалізм є.

Тепер ми знаємо під капіталізмом.

До одиниць належать млини, майни, банки, елеватори і другі великі підприємства. Решта нас мусить їх уживати. Ми уживаєм після їх термінів. Натурально, ті терміна не є препооблені для нас. Ми не маємо нічого до розпорядимости в сій справі. Ми працюємо по їх услівам. Результат є такий, що більшість нас дістає тільки валедрви що на життя і на виховане дїтїи на те, щоб вони занимали наші місця в їх підприємствах, коли ми станемо безсильними.

Диктуючи нам усліва, капіталісти зміцняють ся.

Вони усе обчислюють те, що кожний з нас одержить за роботу. Ми не потребуємо доказувати тобі се, поважй ти сам те знаєш. Коли ти ні, так твоє жінка знає. Люди все бідніють, з кожним днем є все більше голодухчїх. Ми зустрічаєм чимраа більше труднїйшї опромогї на життя. Ми не всі знаємо, чому, але всі знаємо, що воно так є. Такі усліва, які маємо сьогодні, провадять людей до втрати ума, до вброднї, до проституцїї, до самоубїйства. Вони зовсім не можуть видержати се.

Капіталізм однак далше продовжає своє.

Соціалісти змінили, би всі сї пекельні усліва. Одинокїй спосіб на се є, а те зміняти теперїшню систему. Замість того, що в капіталістичній системї одиницї є властителями, ми мусимо завести соціалістичну систему, де всі будуть властителями. Замість того, що одиницї диктують, мають всі диктувати усліва. Де усі будуть мати рівну силу і рівну опромому. Тепер дають одному ліпшу опромому, як другому і за те не всі є однаково рівні.

Всім однакова опромому се те, чого соціалісти хочуть! Се те, що ти хочеш!

Ми не хочемо „ділити ся“, ми не жадаєм відібрати від другої людини тяжко запрацьований маєток. Ми не хочемо стати богачами без праці. Ти ніколи не чув сего від правдивого соціаліста. Соціалістичний певно не дав тобі тої ідеї.

Соціалізм стоїть за абсолютною справедливою.

Соціалісти вимагають, щоб люди перестали ваяти свої руки тоді, коли другі мають оружье. Соціалісти кажуть, що розумним людям працювати рік від року, продукувати великі багатства для якогось пекельного нероба тільки тому, що він називаєть ся капіталістом і є проклятою вброднею. Соціалісти напїрають на те, щоб ми, як ціле людство, за посередництвом

твою нашого уряду, зробили кїнець сїй несовісній ситуацїї. Соціалісти є за публичною власністю; за тим, щоб всі мушцими і жінками мали голос у всяких справах, за системою, яка дає би всім нам опромому — не лише кільком лїсам капіталістам.

І що ж ти маєш сказати проти сїї проповідї!

Ми знаємо, що не всі соціалісти є дійсними, свїдомими соціалістами. Але хто казав що вони є такими? Оскільки є певним, що всі вони старають ся, щоб зробити ті загальні усліва ліпшими, як вони є. Коли ти протїващї ся їм, так ти не пробуєш зміняти усліва на ліпші, як они тепер є. Кожний раз, коли ти накидаєш ся на соціалістів без добрих причин, ти ставаш себе в позицію нижше соціаліста. Кожний раз, коли ти накидаєш ся на соціалізм, ти наражуєш ся на цілий свїт будучности. А ще гірше, люди будуть думати, що ти є не свїдомий, що ти є дурень або крутар.

Поважй ніхто, а тільки дурень або крутар буде спрїтивляти ся системї, котра даєть кожному рівні нагоди-рівні права.

Приятелю! Ти в'їйшов в дороги. Перестань! Ми всі мусїли перестати. Тепер час і тобі. Ми були протївнї соціалізму, а тепер ми його підносимо. Ми дозволяєм капіталістичним часописам дурити нас, щоб прокїннати соціалістів. Але ми довідали ся, що соціалісти стоять як раз за тим, чого нам треба, тільки що ми сего не зрозумїли. Ми правнаємо, що є багате „зліх соціалістів“, та чорт з ними... Ми мусимо їх навчити, коли дозволять себе учити, а ці, що усунути їх в рядї соціалістичних. Соціалісти стоять за рівними нагодами, за свїтовими справами і за рівним подїлом. І хто бажає чого більше?

Нам впрїкрило ся „бути ослами для капіталістів. Тобі теж — думаю. Ми хочем опромому на життя. І ти хочеш. Ми будемо помагати знищити капіталізм, а завести соціалізм. Верїм участь усі. Вставаймо в рядї соц. дем. партїї. Ти знаєш, що теперїшня система не є справедлива. Змінї її! Чому ні? Хто нас стримає?!

Монтреал, Кве.

В недїлю дня 14. марта відбуло ся в нас велике віче, скликане відділом У. С. Д. ім. Мир. Сїчниського, на котре зявилось поверх 300 робїтників і робїтниць.

Вїче отворив тов. Т. Соколик і вїдїав слово тов. А. Дмитришиню, котрий в довгїй промовї обговорив мінімальну і максимальну програму Соц.-Демократїї і представив капіталістичну господарку від котрої робїтникам неможливо жлати полекнї. Лише тоді — сказав він — робїтники зможуть здобути краще жите, коли будуть в'органїзованї в рядї Соціал-Демократїї. Приїде час, коли на місце капіталістичного господарства за-провадїть ся соціалістичний лад, в котрїм не буде висискувачів і висискуваних.

Опісля говорив тов. Ів. Гнида. У своїй промовї говорив про вєсну, котра приїшла вже до нас і що вона нам принесла. Сегорїчка весна принесла для робїтництва голод та нужду і жертву „богови“ вїйни. Ми не можемо жлати полекнї. Лише тоді — сказав він — робїтники зможуть здобути краще жите, коли будуть в'органїзованї в рядї Соціал-Демократїї. Приїде час, коли на місце капіталістичного господарства за-провадїть ся соціалістичний лад, в котрїм не буде висискувачів і висискуваних.

Цїле єство пролетаря борить ся проти такого устрою і ціла теперїшня система, ціла підвалина ладу капіталістичного, є вїщо інше, лише величезна машина, котра працює за допомогою державних законів, жандармських багатїв, тюрем та казарм. Вїйною і церковними підїями (не)-правдами хоче постримати, хоче здушити дух бунту в робочїм людї...!!

Класа проти класи! Класа богатїх і ситїх, щасливїх і забавнїх — буржуазїя в і ч н о находит ся в борнї в своїм класовим ворогом — пролетарїатом! Коли буржуазїя, без воєної нужди для

гармати поля і замість зерна засївають людськими трупами. Мільони найбращого цвїту життя пішли воювати за вїтчїну, котрої й самї не мають.

По промовї тов. І. Гниди заївав слово тов. Т. Корчан, вказуючи також на рівню європейську і виваив приїснутнїх до боротьби в капіталізм і щоб єднатись в Робїтничї Органїзацїї.

На закінченє заївав голос знова тов. А. Дмитришин і у своїй промовї коротко, але горячо заїваив приїснутнїх до впису в рядї Соц.-Демократїї. По скїнченю його промови вписалось 18 нових членів і одна членкиня.

Повікї членів один з ново-вступившїх в російської України тов. С. Фльорчук представив боротьбу робїтництва в царатом. Його промову перериваво оплесками.

Вїче закінчилось окликом „Хай живе Соціал-Демократїя!“ і революцїйними піснями.

Вїчевик.

Колмен, Алта.

В нас відбуло ся двоє віч, на 14 і 28 лютого с. р. котрі були скликанї нашим відділом У. С. Д. П.

На обох вічах говорив тов. Тем. Корейчук. Він в своїх бесїдах представив робїтникам сучасну боротьбу клас, політичну і економічну боротьбу і теперїшне положєне пролетарїату цілого свїта. Він виваив всіх вібранїх, щобї вже раз отворили свої оча і поглянули на той злодїйський капіталістичний лад, котрий знущает ся над робучою класою, котрий привів мільони людей до того, що сегоднї мільони найкращого народу ставить грудь проти грудї, пробиваючи взаїмно себе багнетами і т. п., щоб робочий народ їм знова кращї поліпшеня на їх кишєні. То ж тов. Корейчук висказав вібраним досить ясно, як капіталісти потрафляють вату-манювати робїтника в їх Мадонами і другими такими отцями духовними.

Так само бесїдник пояс-

нив вібраним, на що У. С. Д. П. скликає віча і яке ті віча мають значїне. Він сказав, що віча не скликаєсь на те, щоб набїрати тих кводрїв, де деякі людючки єобї представляють, але віча на те скликаєть ся, щоб робїтникам дати повнїу соціалістичну науку, котрою робїтники повиннї інтерєсувати ся; бо вона звказить їм вихід з сїї капіталістичної неволї і проведе їх до зрозумїня, що всі криждї євпадїями їм капіталїсти, а не робїтники. Він звказав приїснутнїх, що вони мусять самї органїзуватись і освїдомлюватись, що они неповиннї спускатись на органїзаторів, щоб їм ті приїшли і їм усе навчїували до ух.

На першїм вічу вібрано на дальшу подорож тов. Т. Корейчука \$6.50, а на другїм \$2.20, за що всім щиротвордцям складаємо щїру подяку.

С. Данялюк секретер.

Веланд, Онт.

На 28. лютого в недїлю відбув ся у нас мїтїнг бізнесовий і пропагандовий. Тов. Романович яко предїсдатель отворив мїтїнг і поєснїв товаришам, що таке органїзацїя. Опїсля удїлив слово тов. Сорочї, котрий приїхав на днїх в Вїннїпегу. Тов. Сороча у своїй грїмїїй промовї виголоєсв на мїтїнгу реферат на тему криза і безробітє і нинїшнє положєне робїтника у воєннїм часї. Він звказав голод і нужду, яку терплять фармери і робїтники і хто єю нужду опрачїнив. В кїнцї сказав він, що одиноким ратуноком висвободитись з під капіталістичної системи є тільки одинокка партїя соціал - демократична. З його промови приїснутнї були дуже вдоволенї і надгородили його громом оплесків. Тов. Сороча звказав, що буде довшїй час у Веландї і звказав товаришїм, щоб они приходили до недїлі так числено, як нїдї на мїтїнг.

Яким Помейчук

один не був значно біднїйшїй від другого. Тепер-же біднїсть одного, являєсь багатством другого; а багатство одного — являєсь біднїстю другого.

Хто уважно прочитав всі стрїчки від початку той сам ясно зрозумїє і даєть собі справу: хто мїг вїтворити соціалїзм? Хто спонукав народнї робочї маси до вїтворення сїї науки? —

Немає нічого на свїтї, щобї не мало початку. Коли вдарите пса — він заскачує, а далше кїве ся на вас. І тепер спїтайте ся: яка причина, що той пес кїнув ся на вас? — Але поводженє ся з ним, не користнї усліва для нього — те вє! Те є користнї усліва для нього — Віднїсть впливаюча ме і в соціалїзмом. — Віднїсть впливаюча ві зросту свїтового багатства — та біднїсть є родила соціалїзм. І та біднїсть вивала проти себе бунт бїдняків. Соціалїзм підкопав ту бунтуючу ся масу, просвїчає її та звказує цілї борнї і її средства.

Не посторонними людьми являємо ся ми, соціалїсти між народом. Ми приїшли, щоб розкрити вам то, що вас найбільше угнїтає, щоб розяснити працюючим масам їх страше та розпучливе положєне в теперїшнїм ладї, щоб поліпшити долю

робочого людю!

Соціалїзм каже: Нещасний пролетарь, котрий живить цілий свїт своєю працею не має жадних інших средств до життя, кромї робочих рук.

Пролетарїат і буржуазїя, — се двї головнї класи, і межї ними двома класами ведесь неустанна, то таха, то явна і кровава борба, борба за право на продукт вїтвореного пролетарїатом. Класа протїващї ся класї!

Щобї збільшити свої доходи — буржуазїя безнастанно стремить до сего, щоб знизити платню робїтникам, місто сего збільшити день праці. Буржуазїя краде в чоловіка дорогий час, не дає йому спокїйно відїхнути, перетворєє в людини нїме створїннє, котре не може упїмнути ся своєю права.

А щобї устояти на степенї людськости, щобї оскільки могла, як найскромнїйше забезпечити свою рїдню та почувати себе чоловіком а не машиною — пролетар бореть ся о короткїй день праці, за своєю працею жадає правдивої винагороди — старєть ся поліпшити свою долю.

Кожний з нас пролетарїв бореть ся. Ми боремо ся все, кожної хвїлючки, не заче мїчаючи сїї борнї. Протїв когоч та боря звернена? — Протїв вїдвїчного ворога людства, ворога поступу і проти своєюг класового ворога — капіталїзму.

Цїле єство пролетаря, його тіло і душа, мрїї й розум бунтують ся проти рабського положєня, в котрїм його держить нинїшнїй лад капіталїстичний, створєний богом, а опертїй на нуждї мільонів робочих рук.

Цїле єство пролетаря борить ся проти такого устрою і ціла теперїшня система, ціла підвалина ладу капіталїстичного, є вїщо інше, лише величезна машина, котра працює за допомогою державних законів, жандармських багатїв, тюрем та казарм. Вїйною і церковними підїями (не)-правдами хоче постримати, хоче здушити дух бунту в робочїм людї...!!

Класа проти класи! Класа богатїх і ситїх, щасливїх і забавнїх — буржуазїя в і ч н о находит ся в борнї в своїм класовим ворогом — пролетарїатом! Коли буржуазїя, без воєної нужди для себе і користи для других, даєть та доплату пролетаря, коли вїдїрає у пролетаря жєну та дочку, то все те робить під напором своєюг інстинкту (опутивного чувства), а той інстинкт доповоджує до сего, щобї все більшу і більшу проласть робити між ним (буржуєм) — та його вїдвїчним ворогом пролетарем. Той інстинкт намовляє буржуя до сего, щобї там більше зробити з пролетаря нїме створїннє, котре сїмо підчиняєть ся під власть своєюг пана!

Успїхи науки, всякі винаходи, розвїдїди, все, що в руках капіталїстів перетворєє ся в средство, все зверненє проти робїтника. Закрїпостити робїтника на довнї часи в ярмотагнучїм положєнню, та зробити з нього раба — от цілї капіталїзму! Класа протїващї ся класї!

І соціалїзм звказує ту енергїчну борбу клас, котра зростає тоді, коли біднїсть зростає з зросту багатства.

(Дальше буде.)

Чи ваш сусїд читає Роб-Нар?

